

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad	28 Medi, 2022
Teitl	Biniau Halen
Aelod Cabinet	Y Cyngorydd Berwyn Parry Jones
Awdur	Steffan Jones, Pennaeth Adran Priffyrdd a Bwrdeistrefol
Pwrpas	Diweddariad y Gwasanaeth Cynnal Gaeaf - Biniau Halen

1. Cyflwyniad

- 1.1 Ym mis Ionawr 2022, bu i ni gysylltu â Chynghorau Cymuned a Thref yn eu hysbysu y bydd yr Adran yn ail-sefydlu trefn biniau halen fel rhan o'r Gwasanaeth Cynnal Gaeaf. 'Rwyf yn falch o adrodd bod y drefn bellach yn ei le ac yn weithredol ers y gaeaf.

2. Cefndir a'r Sefyllfa Bresennol

- 2.1 Mae'r Gwasanaeth Cynnal Priffyrdd gyda threfn cynnal gaeaf sydd yn weithredol o'r 1af o Hydref hyd at y dydd olaf o Ebrill. Mae hyn yn cynnwys trefn graeanu llwybrau blaenoriaeth cyntaf a llwybrau ail-flaenoriaeth ynghyd â darpariaeth biniau halen. Mae oll o'r ffyrdd dosbarth un a dau a rhai dosbarth 3 yn gynwysedig o fewn llwybrau graeanu blaenoriaeth cyntaf. Byddai gweddill ffyrdd dosbarth tri a di-ddosbarth wedi eu cynnwys o fewn y cylchdeithiau ail-flaenoriaeth.
- 2.2 Biniau Halen - mae'r biniau halen wedi eu lleoli mewn lleoliadau trafferthus/anodd sydd yn cynnwys llethrau, cyffyrdd a throadau sydyn ar ffyrdd ail-flaenoriaeth.
- 2.3 Gwelir isod dabl sy'n nodi'r niferodd biniau halen fesul ardal ynghyd â threfn cofnodi/adnabod.

Ardal	Nifer o Finiau	Cofnodi/Adnabod
Arfon	344	Cofrestr o'r lleoliadau ar ffurf taenlen.
Dwyfor	119	Cofrestr o'r lleoliadau ar ffurf taenlen.
Meirionnydd	134	Cofrestr o'r lleoliadau ar ffurf taenlen a pob dim wedi ei rifo.
Cyfanswm:	597	

- 2.4 Mae'r biniau hyn nawr yn rhan o'r Gwasanaeth Cynnal Gaeaf ac yn cael eu llenwi fel yr angen. Mae'r Gwasanaeth Cynnal Priffyrdd yn ymrwymo cyllideb benodol ar gyfer y Gwasanaeth Cynnal Gaeaf sydd erbyn hyn yn cynnwys darpariaeth biniau halen ynghyd a'u llenwi.
- 2.5 Bydd cais am fin halen o'r newydd yn cael ei gytuno gyda'r Cyngor Cymuned neu Dref a bydd y Gwasanaeth yn edrych ar ail-leoli yn hytrach na ychwanegu bin newydd yn y lle cyntaf. Amlygir yn 3.1 yr hyn byddem yn ei ystyried cyn darparu bin o'r newydd.

- 2.6 Bydd biniau halen yn cael eu nodi o fewn 'Map Gwynedd' er mwyn rhannu manylion/lleoliadau pob bin.
- 2.7 Fel sydd wedi ei gofnodi yn ardal Meirionnydd, y bwriad yw y bydd pob bin halen gyda rhif penodol arno. Bydd hyn yn galluogi trefn syml a rhwydd i Gynghorau Cymuned/Tref adrodd ar fin sydd angen sylw gan ddewis yr ased hwnnw wrth gyflwyno cais/ymholiad drwy hunanwasanaeth.

3. Trefniadau/Gweithdrefnau Newydd

3.1 Trefniadau delio â chais newydd am fin - Os bydd Cyngor Cymuned neu Dref yn cysylltu gyda'r Gwasanaeth er mwyn derbyn bin o'r newydd, byddem yn cysidro'r pwyntiau isod cyn gallwn ei ddarparu:

- Ydi'r bin wedi ei leoli ar ffordd gyhoeddus?
- Ydi'r lleoliad ar lwybr graeanu cyfredol blaenoriaeth cyntaf neu ail-flaenoriaeth?
- A fuasai graeanwr yn gallu trin y ffordd os yw'r angen yn codi?
- Oes bin halen arall gyfagos? (Ydi'r bin hwnnw yn cael ei ddefnyddio?)
- Beth yw uchder y lleoliad? Tir uchel neu arfordirol?
- Ffordd serth neu wastad?
- Oes problemau dŵr yn rhedeg?

3.2 Pe bydd y cais am fin newydd yn cyrraedd y gofynion a nodir yn 3.1, bydd trafodaeth gyda'r swyddfa ardal/Cyngor Cymuned neu Dref.

4. Camau Gweithredol cyn Tymor y Gaeaf

4.1 Bydd y Gwasanaeth yn ail lenwi'r biniau yn dilyn archwiliadau cyn diwedd mis Medi a bydd yr Archwilwyr Ffordd yn eu archwilio dros gyfnod y Gaeaf gan drefnu i'w llenwi yn unol â'r angen.

4.2 Bydd y Gwasanaeth yn monitro y trefniadau dros gyfnod y Gaeaf er sicrhau ymateb unrhyw broblemau sydd yn codi. Mae hyn y bwysig gan i bob tymor fod yn wahanol e.e. roedd y Gaeaf olaf yn eithaf tyner.